

Konkurrenskraftsrådets möte 30 maj 2017 (forskning)

Kommenterad dagordning

13 En rymdstrategi för Europa

a) Genomförande av en rymdstrategi för Europa

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Diskussion.

Ansvarigt statsråd: Helene Hellmark Knutsson

Förslagets innehåll:

Diskussionen ska beröra genomförandet av EU:s rymdstrategi och bakgrundsmaterialets frågor rör därför bl.a.

- hur Europa bör möta de ökande utmaningarna för rymdverksamheten, med tanke på det allt mer komplexa globala geopolitiska sammanhanget,
- vad medlemsstaterna anser är viktigast att fokusera på EU-nivå respektive på nationell nivå,

- vad som vore de bästa sätten att uppnå komplementaritet mellan alla berörda europeiska aktörer för att undvika fragmentisering och förbättra Europas ledande globala position.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen avser övergripande att under denna diskussion bl.a. framhålla att det viktigaste för Europa är ökad samverkan och tydlig rollfördelning mellan EU, ESA och medlemsstaterna i europeisk rymdverksamhet som inte minst beaktar olikheterna i de regelverk som gäller inom EU respektive ESA, t.ex. för hur projekt finansieras och industrin involveras.

Regeringen avser vidare att framföra att driften av de existerande s.k. flaggskeppsprogrammen Galileo och Copernicus är av central betydelse för en fortsatt ledande position för Europa på rymdområdet.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Samråd med EU-nämnden den 25 november 2016 inför riktlinjedebatt om kommissionens meddelande om en europeisk rymdstrategi.

Överläggning med Utbildningsutskottet den 16 maj 2017 om förslag till rådsslutsatser om en rymdstrategi för Europa och den 15 november 2016 inför riktlinjedebatt om kommissionens meddelande om en europeisk rymdstrategi.

Fortsatt behandling av ärendet: -

Faktapromemoria: Meddelande om en rymdstrategi för Europa 2016/2017:FPM31, Meddelande om en rymdstrategi för Europeiska unionen 2010/2011:FPM 105

b) Utkast till rådets slutsatser om en rymdstrategi för Europa

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Beslutspunkt. Antagande av rådsslutsatser

Ansvarigt statsråd: Helene Hellmark Knutsson

Förslagets innehåll:

Förslaget till rådsslutsatser är, liksom den europeiska rymdstrategin, strukturerat kring fyra strategiska mål:

- Maximera nyttorna med rymdverksamheten för samhället och EU:s ekonomi.
- Främja en globalt konkurrenskraftig och innovativ europeisk rymdsektor.
- Understödja Europas självständiga tillträde till rymden och användandet av rymden i en säker och trygg miljö.
- Förstärka Europas roll som global aktör i rymden och främja internationellt samarbete.

Utöver dessa fyra mål anger förslaget till rådsslutsatser även rådets syn på vad som krävs för ett effektivt genomförande av strategin.

Rådsslutsatserna anger utifrån denna struktur rådets uppfattningar rörande ett antal prioriterade åtgärder knutna till målen och ett effektivt genomförande av strategin.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Svenska prioriteringar har fått genomslag i förhandlingarna och slutsatserna uppvisar en rimlig balans mellan stöd till kommissionens strategi och existerande rymdprogram, återhållsamhet med och krav på fördjupad analys av förslag till nya initiativ, och inriktande ståndpunkter för framtiden.

Regeringen anser vidare att rådsslutsatserna utvecklats i en mer budgetrestriktiv riktning vilket är i linje med svenska prioriteringar.

Regeringen anser därmed att Sverige kan stödja förslaget till rådsslutsatser.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Samråd med EU-nämnden den 25 november 2016 inför riktlinjedebatt om kommissionens meddelande om en europeisk rymdstrategi.

Överläggning med Utbildningsutskottet den 16 maj 2017 om förslag till rådsslutsatser om en rymdstrategi för Europa och den 15 november 2016 inför riktlinjedebatt om kommissionens meddelande om en europeisk rymdstrategi.

Fortsatt behandling av ärendet: -

Faktapromemoria: Meddelande om en rymdstrategi för Europa 2016/2017:FPM31, Meddelande om en rymdstrategi för Europeiska unionen 2010/2011:FPM 105

14. Utkast till rådets slutsatser om effektivisering av övervaknings- och rapporteringslandskapet för forskning och innovation

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Beslutspunkt. Antagande av rådsslutsatser

Ansvarigt statsråd: Helen Hellmark Knutsson

Förslagets innehåll:

I april 2014 uppmärksammade kommittén för det europeiska forskningsområdet och innovation (ERAC) att medlemsstaternas rapportering avseende forskning och innovation innebar en omfattande arbetsbörda för departement och myndigheter. ERAC efterfrågade därför en effektivisering av medlemsstaternas rapportering till kommissionen gällande forsknings- och innovationsfrågor.

I rådets slutsatser från december 2015 uppmanades kommissionen att se över medlemsstaternas årliga rapportering. Det maltesiska ordförandeskapet gjorde frågan till en av sina prioriteringar under första halvåret 2017. Den 6 mars 2017 presenterade ordförandeskapet ett förslag till rådsslutsatser om effektivisering av rapportering kring forskning och Sluttsatserna har behandlats i rådsarbetsgruppen för forskning och det finns ett brett samförstånd kring förslaget.

I förslaget till rådsslutsatser understryks bland annat att återrapportering för olika ändamål (Nationella reformprogram, EU-OECD:s gemensamma undersökningar samt ERA-framstegsrapporter) ska samordnas, så att medlemsstaterna inte behöver sammanställa och skicka samma information vid olika tillfällen. Detta skulle innebära att viss rapportering i framtiden kommer att ske vartannat år, istället för årligen.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Sverige har under förhandlingen bl.a. gett stöd till förslaget att de s.k. RIO-rapporterna som beskriver FoI-utvecklingen i medlemsstaterna ska publiceras vartannat år i stället för varje, vilket bedöms höja kvaliteten på rapporterna. Regeringen föreslår att Sverige ställer sig bakom ett antagande av förslaget till rådsslutsatser.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Utkast till rådets slutsatser om effektivisering av övervaknings- och rapporteringslandskapet för forskning och innovation har inte tidigare behandlats i riksdagen.

15. Diskussion – Ekonomiska motiv till offentligt finansierad forskning och innovation och dess inverkan

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Diskussionspunkt

Ansvarigt statsråd: Helen Hellmark Knutsson

Bakgrund: Kommissionen presenterade i mars 2017 en rapport med titeln *The economic rationale for public funding and its impact*. Rapporten är en metastudie av ett stort antal vetenskapliga studier, bl.a. från OECD, kring effekterna på samhällsekonomin av investeringar i forskning och innovation. Rapporten är författad av ledande forskare på området tillsammans med experter från bl.a. OECD, Internationella valutafonden, Europeiska investeringsbanken m.fl.

I rapporten tycker man sig kunna säga att erfarenheten tydligt visar att FoI är en viktig drivkraft för produktivitet och ekonomisk tillväxt.

I underlaget till diskussionen ger ordförandeskapet två frågor som utgångspunkt för diskussionen:

Fråga 1: Vilka insatser inom offentlig forsknings- och innovationsfinansiering är bäst lämpade för att öka takten i både skapande och spridning av innovation? Hur borde det påverka forsknings- och innovationspolitiken, särskilt med avseende på marknadsskapande innovation?

Fråga 2: Vad för effekter bör beslutsfattare på både nationell och europeisk nivå kunna förvänta sig av offentlig finansiering av innovation, när grunden för och orsaker till innovation varierar så kraftigt? Vad bör göras för att maximera de effekterna?

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen välkomnar det underlag som ordförandeskapet lagt fram som vägledning inför ministrarnas diskussion.

I diskussionen avser regeringen framförallt lyfta fram hur vi ser på offentlig finansiering av forskning genom att peka på ett antal områden varav flera kommer till uttryck i forskningspropositionen:

Fråga 1

- Vikten av hög kvalitet på högskoleutbildningar samt rörlighet av både forskare och studenter. Trygga villkor för doktorander bidrar till att få en bättre forsknings- och innovationsprocess. Vad gäller utbildning är helhetsperspektivet viktigt.
- Samverkan mellan främst universitet och högskolor och andra samhällssektorer är en viktig process. De strategiska innovationsprogrammen kan vara verktyg på nationell nivå. Den forskningsinfrastruktur Sverige har är viktig även i sammanhang av innovation.
- Långsiktighet är väsentlig i offentlig finansiering av forskning, likaså Tillgänglighet till forskningsdata och -resultat.
- Även regeringens ambition om en jämställd anslagsfördelning kommer att på sikt leda till bättre innovationer, mer anpassade för alla.

Fråga 2

- All forskning och innovation kan förväntas direkt eller indirekt bidra till att möta samhällets utmaningar t.ex. klimat, miljö och hälsa samt i aktuella utmaningar som till exempel tillgång till antibiotika.
- Sverige har under lång tid investerat i utbildning och forskning. Det har bidragit till vårt välstånd och samhällets utveckling och därmed den svenska modellen. Regeringen ser stärkt samhällsutveckling och högt välstånd som skäl även för fortsatt investering i forskning. Som tidigare ska huvuddelen av den offentliga forskningsfinansieringen ske från den nationella budgeten, men forskning med tydligt europeiskt mervärde exempelvis i samverkan mellan forskningsutförare runt om i Europa i frågor som inte kan lösas på enbart nationell nivå, kan även fortsättningsvis finansieras via EU-budgeten.

Övriga frågor

Rymd

16. a) Sentinel 2B bilder – information från kommissionen

Ansvarigt statsråd: Helen Hellmark Knutsson

Kommissionen förväntas ge information kring bilder från satelliten Sentinel 2B inom Copernicusprogrammet.

Forskning

b) Lagstiftningsförslag under förhandling:
Förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om unionens deltagande i partnerskapet för forskning och innovation i medelhavsområdet (PRIMA) som gemensamt genomförs av flera medlemsstater (första behandlingen)

Ansvarigt statsråd: Helen Hellmark Knutsson

Det maltesiska ordförandeskapet förväntas ge information kring status i förhandlingen om förslaget.

c) Öppen vetenskap – Lägesrapport. Information från kommissionen

Ansvarigt statsråd: Helen Hellmark Knutsson

S.k. öppen tillgång till kunskap är en av forskningskommissionär Moedas prioriteringar. Kommissionen förväntas ge en lägesbild av arbetet.

d) Europeiska spallationskällan (ESS)– information från svenska delegationen

Ansvarigt statsråd: Helen Hellmark Knutsson

Dagordningspunkten är på initiativ från den svenska delegationen. Vid begäran om en informationspunkt som övrig fråga angavs bland annat:

- ESS är färdigbyggt till 30%, enligt plan
- Anläggningen planeras vara i fullt bruk 2025, men vetenskaplig verksamhet kan påbörjas 2022-23.
- ESS har 15 medlemsländer eller länder med observationsrätt
- Regeringen förväntar sig inte bara att ESS blir en central anläggning för neutronforskning, utan även en ledstjärna vad gäller till exempel öppna forskningsdata.

Rymd och forskning

e) Arbetsprogram för det inkommande ordförandeskapet – information från den estniska delegationen

Ansvarigt statsråd: Helen Hellmark Knutsson

Den estländska delegationen presenterar arbetsprogrammet för det inkommande ordförandeskapet.